5. Spørsmål og intervjuerinstruks

Tilleggsspørsmålene om funksjonshemning ble stilt helt til slutt i intervjuet. Om de i stedet skulle vært innarbeidet som en sekvens innimellom de ordinære AKU-spørsmålene, ville vi risikere at IO som nektet å besvare *tilleggs*spørsmålene, også kunne bli frafall i resten av den *ordinære* AKU (selv om den i prinsippet ikke er frivillig). Plasseringen til slutt forenklet dessuten den tekniske programmeringen av spørsmålene med tilhørende filtre (siling av hvem som skal få hvilke spørsmål), og filbehandlingen i ettertid.

Innledningen til tilleggsspørsmålene og spørsmål 1 fulgte umiddelbart etter spørsmålene om utdanning og sivilstand (og skulle i prinsippet regnes som en del av AKU med svarplikt), og ble stilt til alle, uansett arbeidsstyrkestatus:

Svarkategoriene "vet ikke" og "vil ikke svare" ligger inne som faste kategorier i det elektroniske spørreskjemaet (Blaise), og spesifiseres derfor ikke her.

"Vi har noen få tilleggsspørsmål om funksjonshemninger eller varige helseproblemer. Arbeidsmarkedsmyndighetene, som er ansvarlige for attføringsarbeidet, ønsker mer kunnskap om situasjonen for personer med ulike funksjonshemninger. Det skal bidra til at ressursene på dette området blir brukt med best mulig effekt.

1. Med funksjonshemning menes fysiske eller psykiske helseproblemer av mer varig karakter som kan medføre begrensninger i det daglige liv. Det kan for eksempel være sterkt nedsatt syn eller hørsel, lese- og skrivevansker, bevegelseshemninger, hjerte- eller lungeproblemer, psykisk utviklingshemning, psykiske lidelser eller annet. Har du etter din mening en funksjonshemning?

1 JA → **Innledning** til resten av tilleggsspørsmålene
2 NEI → **Slutt**

Instruks til intervjuerne ang. spørsmål 1:
Det er IOs egne betraktninger om begrepet funksjonshemning og helseproblem som skal avgjøre svaret på spm.1. For en nærmere presisering av "funksjonshemning", utover at den "kan medføre begrensninger i det daglige liv", kan det tilføyes at den kan være medfødt eller ha oppstått seinere, som følge av sykdom, ulykke eller skade. Vi er bare ute etter helseproblemer eller skader av mer *varig* karakter, dvs. med en varighet på minst 6 måneder, ikke mer akutte tilfeller uten innvirkning på dagligliv eller yrkesliv på lengre sikt.

Det kan hende at enkelte IO med ett eller flere av de nevnte helseproblemene ikke selv regner det som noen funksjonshemning, helseproblem eller som noen begrensning i dagliglivet. I så fall skal man selvfølgelig akseptere IOs oppfatning på dette punkt.

Innledning til resten av tilleggsspørsmålene:
"De neste spørsmålene er det frivillig å svare på. For at statistikken skal bli så pålitelig som mulig, håper vi du vil være med også på fortsettelsen. Utover svarene på selve spørsmålene vil det bli brukt informasjon fra arbeidsmarkedsetatens registre om deltakelse på tiltak og lignende. Slike registerdata brukes for å spare intervjutid, og er godkjent av Datatilsynet.

IO ønsker ikke å være med → **Slutt**
IO blir med på fortsettelsen → **2a**

2a. Hva slags funksjonshemning eller helseproblem har du?

01 PROBLEMER MED HENDER ELLER ARMER (INKL. REVMATISME)
02 PROBLEMER MED BEIN ELLER FØTTER (INKL. REVMATISME)
03 RYGG- ELLER NAKKEPROBLEMER (INKL. REVMATISME)
04 SYNSPROBLEMER/BLINDHET
05 HØRSELSPROBLEMER/DØVHET
06 TALEVANSKER
07 HUDPROBLEMER (INKL. ALLERGIER)
08 LUNGE- OG PUSTEPROBLEMER (INKL. ASTMA OG BRONKITT)
09 HJERTE- OG KARSYKDOMMER
10 MAGE-/TARM-/NYRE-/LEVERSYKDOMMER
11 DIABETES
12 EPILEPSI
13 PSYKISKE PROBLEMER (ANGST, DEPRESJON, FOBIER, "NERVEPROBLEMER" O.L.)
14 LESE- OG SKRIVEVANSKER (DYSLEKSI), TALLBLINDHET/REGNEVANSKER (DYSKALKULI)
15 ANDRE ALVORLIGE SYKDOMMER (KREFT, MS, HIV, PARKINSONS M.M.)
16 ANDRE VARIGE HELSEPROBLEMER (INKL. RUSMISBRUK)

Instruks til intervjuerne ang. svaralternativene 4 og 5:
Når IO skal vurdere om hørsels- eller synsproblemer utgjør et helseproblem eller ikke, skal det tas hensyn til eventuelle hjelpemidler (briller, høreapparat) som man bruker.

HVIS FLERE HELSEPROBLEMER OPPGITT I 2a:

2b. Hvilket av disse helseproblemene anser du for å være størst i forhold til din arbeidsevne?

Instruks til intervjuerne:
For IO som har flere helseproblemer, gjelder de neste spørsmålene det helseproblemet som IO anser for å være størst (spm. 2b). Hvis IO ikke kan si hvilket problem som er størst, bes IO om selv å velge hvilket helseproblem de etterfølgende spørsmålene skal gjelde for.

3. Hvor lenge har du hatt funksjonshemningen?

1 MINDRE ENN 6 MÅNEDER
2 6-11 MÅNEDER
3 1 ÅR
4 2 ÅR
5 3-4 ÅR
6 5-9 ÅR
7 10 ÅR ELLER MER
8 ALLTID/MEDFØDT

Filter: Ikke til IO med alt. 8 i spm. 3

4. Hva var årsaken til funksjonshemningen?

1 ARBEIDSULYKKE/YRKESSKADE (INKL. TRAFIKKULYKKE PÅ JOBB)
2 JOBBRELATERT SYKDOM
3 SYKDOM SOM IKKE ER JOBBRELATERT
4 TRAFIKKULYKKE (UTENOM JOBBEN, EL. TIL/FRA JOBBEN)
5 ULYKKE HJEMME/PÅ FRITIDA

5. Mottar du i dag noen form for økonomiske ytelser eller stønader som følge av funksjonshemningen, - i tilfelle hvilke?
INSTRUKS: YTELSER FRA BÅDE OFFENTLIG OG PRIVAT HOLD SKAL MEDREGNES

01 NEI, INGEN

02 UFØREPENSJON

03 GRUNNSTØNAD ELLER HJELPESTØNAD
04 ATTFØRINGSPENGER/-YTELSER
05 REHABILITERINGSPENGER
06 SYKEPENGER
07 ALDERSPENSJON, AVTALEFESTET FØRTIDSPENSJON (AFP) E.L.
08 SOSIALHJELP
09 BOSTØTTE (FRA HUSBANKEN ELLER KOMMUNEN)
10 DAGPENGER UNDER ARBEIDSLEDIGHET
11 KURSSTØNAD VED ARBEIDSMARKEDSTILTAK
12 ØKONOMISKE YTELSER FRA PRIVAT HOLD (FORSIKRINGSSELSKAP, PRIVATE PENSJONSKASSER, TIDLIGERE ARBEIDSGIVERE)
13 ANNET
(med mulighet for å krysse av i flere alternativer)

Til alle sysselsatte: **Eurostat-variabelen "Whether works in sheltered or supported employment" (ja/nei-spm.)**

Som i 4. kvartal 2000 kopler vi i ettertid til Aetats registre istedenfor å spørre.

Istedenfor et åpent spørsmål som vi hadde forrige gang ("I hvor stor grad mener du din arbeidsevne er redusert som følge av funksjonshemningen? Ta med i betraktningen eventuelle hjelpemidler som du har til rådighet"), har Eurostat splittet det opp i tre mer spesifiserte spørsmål (til alle funksjonshemmede, både sysselsatte og ikke-sysselsatte):

6. Vil du si at funksjonshemningen din begrenser hva slags type arbeidsoppgaver du kan utføre? Ta med i betraktningen eventuelle hjelpemidler som du har til rådighet.
1 JA
2 NEI

7. Vil du si at funksjonshemningen din begrenser hvor MYE du kan arbeide, det vil si din daglige eller ukentlige arbeidstid?
1 JA
2 NEI

FORMULERING TIL SYSSELSATTE:
8. Gjør funksjonshemningen det vanskelig å komme seg til og fra arbeid?
1 JA
2 NEI

FORMULERING TIL IKKE-SYSSELSATTE:
8. Ville funksjonshemningen gjøre det vanskelig å komme seg til og fra et arbeid?
1 JA
2 NEI

SPM. 9a-16 : TIL FUNKSJONSHEMMEDE SOM ER SYSSELSATT[1]**:**
- Ikke-sysselsatte → spm. 16

9a. Er din arbeidssituasjon tilpasset din funksjonshemning i form av endringer i arbeidsoppgavene?
1 JA → **9b. Er det behov for noen flere endringer i arbeidsoppgavene?**
1 JA
2 NEI
2 NEI → **9c. Er det behov for noen slik tilrettelegging?**
1 JA
2 NEI

[1] I forrige TU ble disse spørsmålene bare stilt til **ansatte** (mens intervjuet var slutt for selvstendige/fam.arb.).

10a. Er din arbeidssituasjon tilpasset din funksjonshemning i form av endringer i arbeidstiden?

1 JA → **10b. Er det behov for noe mer tilpasning av arbeidstiden?**
- 1 JA
- 2 NEI

2 NEI → **10c. Er det behov for noen slik tilrettelegging?**
- 1 JA
- 2 NEI

11a. Er din arbeidssituasjon tilpasset din funksjonshemning i form av transport til og fra arbeidsplassen?

1 JA → **11b. Er det behov for noe mer tilrettelegging av transporten?**
- 1 JA
- 2 NEI

2 NEI → **11c. Er det behov for noen slik tilrettelegging?**
- 1 JA
- 2 NEI

12a. Er det gjort noen fysisk tilrettelegging av arbeidsplassen, for eksempel ved bruk av ulike hjelpemidler?

1 JA → **12b. Er det behov for noe mer fysisk tilrettelegging av arbeidsplassen?**
- 1 JA
- 2 NEI

2 NEI → **12c. Er det behov for noen slik tilrettelegging?**
- 1 JA
- 2 NEI

13a. Er det gjort noen annen tilrettelegging, for eksempel i form av støtteperson?

1 JA → **13b. Er det behov for noe mer tilrettelegging?**
- 1 JA
- 2 NEI

2 NEI → **13c. Er det behov for noen slik tilrettelegging?**
- 1 JA
- 2 NEI

14. I omtrent hvor mange år har du vært i inntektsgivende arbeid?
1 1-4 ÅR
2 5-9 ÅR
3 10-14 ÅR
4 15-19 ÅR
5 20-29 ÅR
6 30 ÅR ELLER MER

Instruks til intervjuerne ang. spørsmål 14:
Feriejobber og lignende "småjobber" medregnes ikke når varigheten skal oppgis. Hvis det har vært noe avbrudd i yrkeslivet, skal også de yrkesaktive årene *før* avbruddet medregnes.

Spørsmålet (fra forrige gang): **"Hvor lenge har du arbeidet hos din <u>nåværende</u> arbeidsgiver?"** kan vi denne gangen hente fra ordinært AKU-spm. 14a-c (i 2. kv.).

Filter: Ikke til IO med medfødt funksjonshemning (alt. 8 i spm. 3)

15. Oppstod din funksjonshemning <u>før</u> eller <u>etter</u> at du begynte i nåværende jobb?
1 FØR
2 ETTER

SLUTT på intervjuet (for de sysselsatte)

TIL FUNKSJONSHEMMEDE SOM **IKKE** ER **SYSSELSATT**

Spørsmålene 9-11 nedenfor var med i TU 4. kvartal 2000. De inngår imidlertid som ordinære AKU-spørsmål i 2. kvartal hvert år, dvs. når denne TUen skal gjennomføres.

~~**9. Har du tidligere hatt noe inntektsgivende arbeid, bortsett fra feriejobber og lignende?**~~
~~1 JA → **10**~~
~~2 NEI → **12a**~~

~~**10. I hvilket år sluttet du i denne jobben?** ÅR_ _ _ _~~

~~**11. Hva var den viktigste grunnen til at du sluttet i din forrige jobb?**~~
~~0 BLE OPPSAGT/PERMITTERT, BEDRIFTEN NEDLAGT, MANGEL PÅ OPPDRAG → Slutt~~
~~1 ARBEIDET VAR MIDLERTIDIG, TIDSBEGRENSET → Slutt~~
~~2 PERSONLIGE ELLER FAMILIEMESSIGE FORHOLD → Slutt~~
~~**3 EGEN SYKDOM ELLER UFØRHET → 12b**~~
~~4 SKOLEGANG ELLER STUDIER → Slutt~~
~~**5 FØRTIDSPENSJONERT → 12c**~~
~~6 ALDERSPENSJONERT → Slutt~~
~~7 VERNEPLIKT ELLER SIVILTJENESTE → Slutt~~
~~8 ANNET → Slutt~~

TIL IO SOM IKKE TIDLIGERE HAR HATT NOE INNTEKTSGIVENDE ARBEID ("nei" i AKU-spm. 61) OG SOM SVARTE JA PÅ MINST ETT AV SPØRSMÅLENE 6-8 :

16a. Mener du at du kunne ha påtatt deg et inntektsgivende arbeid hvis du hadde fått en arbeidssituasjon tilpasset din funksjonshemning?
1 JA → **17a**
2 NEI → **Slutt**
3 VET IKKE → **Slutt**

17a. Hvilke endringer sikter du da i første rekke til?
1 ENDRINGER I ARBEIDSOPPGAVENE
2 ENDRINGER I ARBEIDSTIDEN
3 TRANSPORT TIL OG FRA ARBEIDSPLASSEN
4 FYSISK TILRETTELEGGING AV ARBEIDSPLASSEN, F.EKS. VED BRUK AV ULIKE HJELPEMIDLER
5 ANNEN TILRETTELEGGING, F.EKS. STØTTEPERSON
(med mulighet for å krysse av i flere alternativer)

SLUTT på intervjuet (for IO som ikke tidligere har hatt arbeid)

TIL IO SOM SLUTTET I SIN FORRIGE JOBB PGA. SYKDOM/UFØRHET (alt. 3 i AKU-spm. 63) OG SOM SVARTE JA PÅ MINST ETT AV SPØRSMÅLENE 6-8 :

16b. Mener du at du kunne ha fortsatt i jobben hvis din arbeidssituasjon i større grad var blitt tilpasset din funksjonshemning?
1 JA → **17b**
2 NEI → **Slutt**
3 VET IKKE → **Slutt**

TIL IO SOM BLE FØRTIDSPENSJONERT FRA SIN FORRIGE JOBB (alt. 5 i AKU-spm. 63)

OG SOM SVARTE JA PÅ MINST ETT AV SPØRSMÅLENE 6-8 :

16c. Ville du ha ønsket å fortsette i jobben hvis din arbeidssituasjon i større grad var blitt tilpasset din funksjonshemning?

1 JA → **17b**
2 NEI → **Slutt**
3 VET IKKE → **Slutt**

17b. Hvilke endringer sikter du da til?

1 ENDRINGER I ARBEIDSOPPGAVENE
2 ENDRINGER I ARBEIDSTIDEN
3 TRANSPORT TIL OG FRA ARBEIDSPLASSEN
4 FORHOLDET TIL KOLLEGER, ARBEIDSMILJØET
5 FYSISK TILRETTELEGGING AV ARBEIDSPLASSEN, F.EKS. VED BRUK AV ULIKE HJELPEMIDLER
6 ANNEN TILRETTELEGGING, F.EKS. STØTTEPERSON
(med mulighet for å krysse av i flere alternativer)